

A GYULAFEJÉRVÁRI BATTHYÁNY-KÖNYVTÁR.

VARJÚ ELEMÉRTŐL.

(Hetedik közlemény, egy melléklettel és a szöveg közt öt hasonmással.)

199. (*N₅. II. 16.*) PETRUS LOMBARDUS EPISCOPUS
PARISIENSIS, SENTENTIARUM LIBRI IV. *Saec. XV.*

Ivrétű kézirat, hártya ívekbe foglalt papírfüzetekkel, kéthasá-
bosan, folyóírással írva. Rubrikálva, színes kezdőbetűkkel. Végén
csonka. A XV. század derekáról.

Rézveretes, vörös-barna borjúbőrrel bevont deszkaötésben.
A kötés. préselése után itélve. szepesi készítmény.

Beke. Index. 585. sz.

200. (*M₅. V. 17.*) BREVIARIUM. *Saec. XV.*

Hártyakézirat tizenhatodréttben a XV. század derekáról. Egy-
hasábosan, csinos gót minuszkulákkal írva, egyszerű vörös kezdőbetűk-
kel. Elül, hátul s több helyütt közben is csonka.

XVIII. századi bőrkötésben.

Beke. Index, 71. sz.

201. (*K₅. III. 11.*) SERMONES DE TEMPORE. *Saec. XV.*

Ivrétű papírkézirat 283 levélen, kéthasábosan, folyóírással írva;
vörös kezdőbetűkkel.

Barna bőrrrel bevont deszkaötését bevéselt és bevert lomb-
díz ékíti.

Beke. Index, 511. sz.

202. (*K₅. III. 15.*) SERMONES VARIII. *Saec. XV.*

Ivrétű. végén csonka papírkézirat, végig egy kéztől való, durva
folyóírással. Rubrikálatlan; kezdőbetűinek helye üres. A XV. század
derekáról.

Barna borjúbőrrel bevont durva deszkaötésben. Kapcsai és
gombjai hiányoznak.

Előlapján nagy gót betűkkel a XV. század végéről való
bejegyzés:

Liber Laurencii Tunkchl de Padn sacerdos Pataviensis
diocesis.

Az első lap felső szélén a XVI. század elejéről való írással:
Pro loco S. Radegundis.

Beke, Index, 512.

203. (*N*₅. III. 2.) MISSALE AD USUM CUIUSDAM ECCLESIAE HUNGARICAE. *Saec.* XV.

Nagy ívrétű hártýakézirat a XV. század derekáról. Kéthasábosan, tintavonalzásra szépen s egyenletesen, nagy, éles törésű gót betűkkel írva. Kezdőbetűinek jó része egyszerű, vörös és kék, néhány nagyobb initialisa színes tollrajzú kaeskaríngókkal ékes. 9a. lapján, a canon előtt, egy lapnak a negyedét elfoglaló igen primitíven készült színezett tollrajz van, a mely a keresztre feszített Údvözítőt ábrázolja.

A 3a—5b. lapokon levő naptárban a magyar szentek szokott helyükön találhatók.

Kötése igen rongált, vastag deszkatábláin az egykori piros bőrbevonatnak csak foszlányai vannak; veretei hiányoznak.

Beke, Index, 380. sz.

204. (*N*₅. III. 7.) SANCTUS THOMAS DE AQUINO, SUMMAE THEOLOGICAE SECUNDAE PARTIS SECUNDA PARS. *Saec.* XV.

Ivrétű papírkézirat, két hasábosan, tetszetős kurzívval írva. Vörös és kék kezdőbetűkkel. A XV. század derekáról.

Természetes színű szarvasbőrrel bevont, rézkapcsos deszka-kötésben.

A táblák belső borítéklapjait két pápai bulla töredékei képezik, az egyiket IX. (?) Bonifác pápa adta ki venerabilibus fratribus Nitriensis et Luthomuslensis episcopis; a másiknak kibocsátója ismeretlen, írása azonban az előbbivel egyező, intézve van pedig a bécsi skótok rendházához.

Beke, Index, 569. sz.

205. (*K*₅. III. 14.) COMPENDIUM DER GÖTTLICHEN LEHRE. *Saec.* XV.

Ivrétű papírkézirat a XV. század derekáról, folyóírással, két-hasábosan írva. Vörös címekkel és kezdőbetűkkel.

Apró bélyegekkel préselt barnabőrös deszka-kötésben.

Végső levelén a Trenbach-család címere, gót betűs, a XV. század végéről való *Trenbach* felirással.

Beke, Index, 588. sz.

206. (*K*₅. V. 14.) MARCUS TULLIUS CICERO, DIALOGUS DE AMICITIA. *Saec.* XV.

Negyedrétben, szép vastag olasz papírra folyóírással írva. Rubrikálva.

Kolofon: Explicit liber Marci Tullii Ciceronis de Amicitia | ad Quintum Mucium (*így*).

XVIII. századi papírborítékban.

Beke, Index, 94. sz.

207. (*L₅. IV. 1.*) COLLECTIO PRIVILEGIORUM ORDINIS FRATRUM THEUTONICORUM HIEROSOLYMITANORUM. *Saec. XV.*

Ivrétben, erős hártyán, 43 levélen, kéthasábosan. gót minusz-kulákkal igen szépen írva, egyszerű vörös és kék kezdőbetűkkel. A XV. század derekáról.

Ia. l. Kezdeté: Incipiunt Privilegia (*így!*) | ordinis fratrum Theutoni | corum Iherosolimitanorum.

Tartalmazza a német lovagrend gyökeres kiváltságleveleit *Honorius pápa* 1216-ban kelt bullájától kezdve *Johannes de Lignano* egy *Forma absolutio*nisáig. Valamennyi egy átiratba van befoglalva, melyet 1424-ben *Theodoricus Coci de Gressen clericus Trevirensis diocesis notarius publicus* adott ki Horneck várában, Evirhardus de Sarenstein nagymester kértére.

XVIII. századi egyszerű bőrkötésben.

Beke, Index, 436. sz.

208. (*L₅. IV. 17.*) MISSALE. *Saec. XV.*

Ivrétben, 371 hártyalevélen, kéthasábosan, több kéztől származó gót könyvirással írva. Vörös és kék, kacskaringókkal cifrázott kezdőbetűkkel. A canon előtt nincs kép s úgy látszik, nem is volt. Naptárából a magyar szentek hiányoznak.

Barna disznóbőrrel bevont, csinosan préselt deszkakötésben.

Beke, Index, 382. sz.

209. (*M₅. IV. 5.*) BREVIARIUM. *Saec. XV.*

Ivrétben, papíron, két hasábosan, félkurzívvval írva. Legalább öt kéz írta. Kék és vörös, részben cifrázott kezdőbetűkkel. A XV. század derekáról.

Naptárában a magyar szentek nevei a maguk helyén vörössel írva találhatók.

Kötése hiányzik.

Beke, Index, 69. sz.

210. (*F₅. III. 7.*) MEFFRET, SERMONES ALIAS HORTULUS REGINAE. — JOHANNES MARIENWERDER, EXPOSITIO SYMBOLI APOSTOLICI. *Anni 1460.*

Ivrétben, papíron, két hasábosan, csúnya, apró betűs folyó-írással írva. Nem nagy művészettel festett színes kezdőbetűkkel. 322 levél, az utolsó üres.

Az első rész kolofonja:

Et sic est finis huius passionis feria secunda proxima prius Francisci anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo per Petrum presbiterum.

Ezt egy mutatótábla követi, melynek végén:

Finitum hoc registrum sabbato post Dionisii anno M^o cccc^o lx^{mo}.

A második rész végén:

Anno domini 1460.

Piros borjúbőrrel bevont deszkakötésben, rézgombokkal és lánczhoroggal.

Az előlevélen:

Liber Beati Jacobi in Lewtscha 1517.

A hátsó tábla belsejébe egy fatáblanyomatú kép van beraasztva. Nagysága mintegy 265×193 milliméter. Szép fekete nyomás, csak a betűk színe szürkés. Leírása alul felment a mellékelt eredeti nagyságú hasonmás. A kép egykorúan szinezve van, a testrészek hússzínnel, Szent-Péter köntöse sárgával, felsőruhája szürkével, palástja biborral; a Szent-András inge zölddel, köpenye rózsaszínnel, ennek bélése sárgával. A kitűnő fametszet a XV. század hatvanas-hetvenes éveiből való.

Beke, Index, 485.

M. Könyvszemle, 1880. évf. 334. l. (?)

211. (*F*₅. IV. 3.) SANCTUS THOMAS DE AQUINO, SERMONES SUPER II. ET IV. LIBRO SENTENTIARUM. *Anni 1460.*

Ivrétben, papíron, a XV. század második feléből. Több kéz által írva; 420 levél.

Barna bőrrrel bevont és szepesiesen préselt deszkakötésben, láncczal.

420b. l. végén: Anno cccc^o 60 timat n: k: b:

Első levélen XV. századi kézzel:

Iste liber est Georgii Lewteschjyt de (egy szó kivakarva).

A második levélen:

Liber proprius magistri Georgii Lewdeschith olim per magistrum Cristianum predicatorem Cracoviensem sibi legatus. (Utánna Henkel János kezével.) Legatus mihi Joanni Henckel per pie memorie eiusdem dominum Georgium Leudischid amiculum meum anno domini 14096 (így!).

A kötet végén:

Joannis Henckel.

Beke, Index, 454. sz.

M. Könyvszemle, 1880. évf. 347. l.

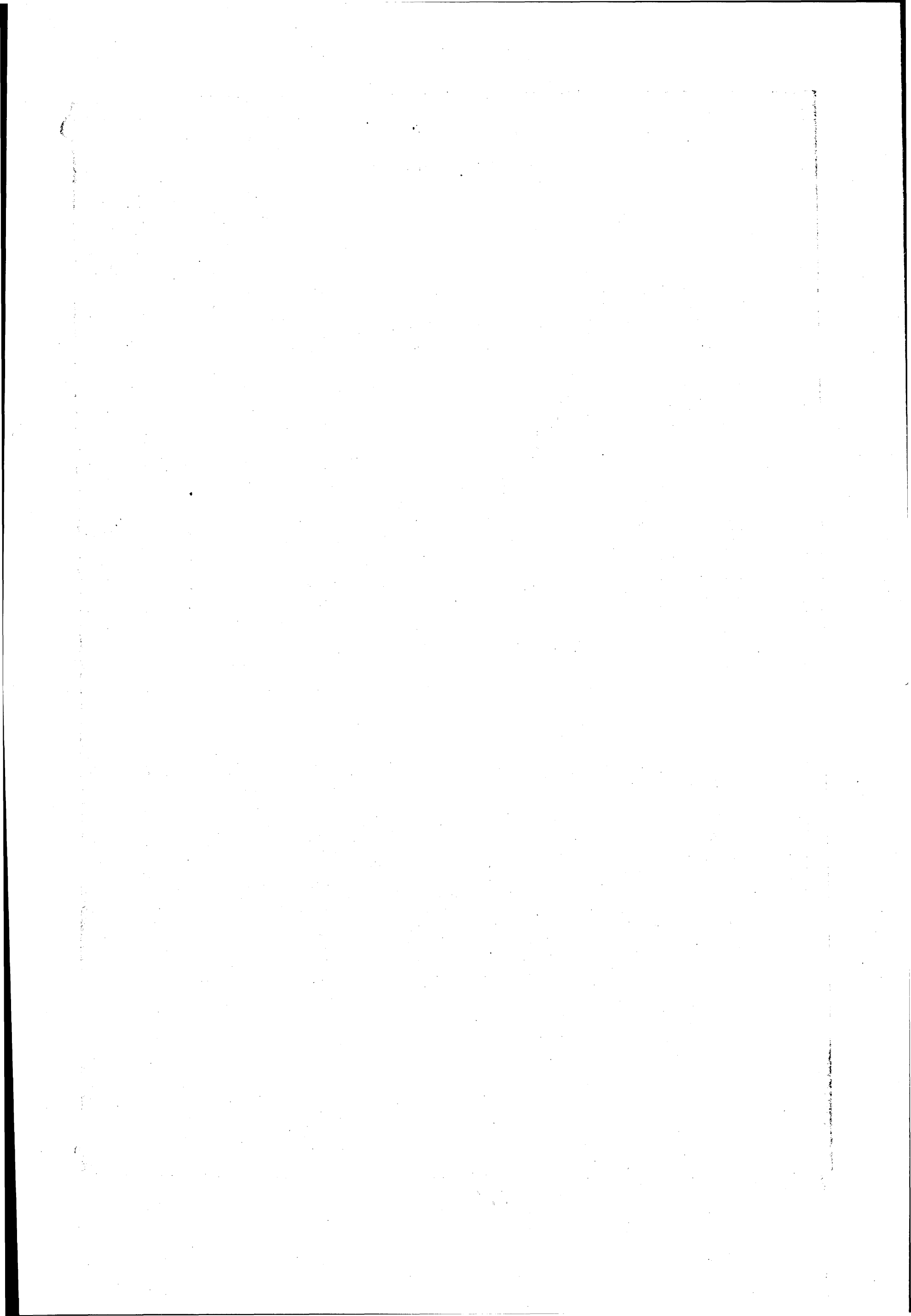
Credo in unum deum omnipotentem
factorem caeli et terrae

Et in Iesum Christum filium eius
unigenitum deum verum

Sanctus petrus

Sanctus andreas

212. (N₅. II. 17.) I. DECIUS JUNIUS JUVENALIS, SATYRAE.
Anni 1461.

Ivrétben, papíron, egyhasábosan, igen csunya, sietős kurzívval ritka sorokba írva. A sorok közt s a lapszéleken apróbetűs glossza. Rubrikálva. 47 levél.

46b. l. vörös írású kolofoz: Sit laus Christo Ihesu. Scriptus in alma universitate studij Cracoviensis commutacione estivali anno domini M^o cccc^o lxx^o per Cristofforum Petschmessing sententiarum Lombardi et arcium Baccalaureum de Lewtschau etcetera. (Más írással): Henricus Samariensis.

II. AENEAE SILVII ALIQUOT EPISTOLAE. Saec. XV.

Ivrét papíron, a XV. század derekáról, kéthasábosan, folyóírással írva. Csak 12 levélnyi töredéke egy nagyobb kéziratnak.

Egykorú durva vászonborítékban.

Beke, Index, 553. sz.

Könyvkiállítási kalauz, 31. sz.

213. (K₅. VI. 17.) BREVIARIUM. Anni 1461.

Nyolczadrétű kézirat papíron, a mely elején és végén hártýával van keverve; kéthasábosan, gondos tinta-vonalzásra szép, egyenletes gót könyvirással írva. Nagyobb kezdőbetűi színesek, csinosan vannak díszítve, a kisebbek egyszerűek, vörösek. 573 levél.

1a—6b. l. naptár, benne a magyar szentek szokott helyükön. Szent-Benedek vörössel írva.

7. l. kalendáriumi táblák.

8a—13b. l. vegyes imák, mutató-tábla stb.

14a. l. kezdődik a breviarium: Beatus vir qui non abiit...

332b. vörössel írt kolofoz: Hic est finis istius | breuiarii de tempore | unacum psalterio. | Et iam sequitur conse | quenter de sanctis et pri | mo de sancto Andrea. | Per manus Ni | colai scriptoris de | Transilvania de o | pido Thorda ubi sali | fodium

nominatur. | Anno domini Millesimo qua | dringentesimo sexage |
simo primo. | Lauda scrip | torem donec videbis melio | rem.

tis pacem. Tu aut
 hic est finis istius
 breuiarii de tempore
 vinctum psalterio
 Et iam sequit' esse
 quæret de sanctis i pri
 mo de sc'o andrea.
 Der manus. In
 tolu scriptoris de
 transilvania de o
 pido thorda ubi sal
 odii nominat.
 Anno dñi mill' ex
 denigentesio. Sexage
 sio primo. Lauda scrip
 torem donec videb melio
 re

135a. Incipitur de Sanctis.

573a. l. Végződik a munka kolofon nélkül.

Kötése a XV. század végéről való s valószínűleg már a második; csak hátsó táblája van meg. Barna bőrrel van bevonva és apró bélyegekkel van préselve.

A kötés borítólappjaiúl a szepesi káptalannak egy 1469-iki oklevele van felhasználva.

A naptárban a következő bejegyzések vannak:

Május 23. Hic obiit Georgius vicarius 1496.

Aprilis 5. Hic est obitus regis Mathiae 1490.

Aprilis 20. Hic est obitus magistri Simonis canonici de Aranyos 1488.

Aprilis 22. 1488. Hic est inceptum fundamentum capelle domini Pallanti (*kihúzza*: ad latus Scepusiensis) ad latus Sancti Martini.

Junius 5. Hic est obitus domini Gasparis prepositi Scepusiensis 1493.

Julius 19. 1490. Hic est obitus Simonis prepositi.

September 2. Hic est obitus Emerici Pallanti 1487°.

September 19. 1490. Hic est coronatus rex Ladislaus Bohemie in regem Hungarie.

Beke, Index, 63. sz. (?)

Könyvkiállítási kalauz, 32. sz.

M. Könyvszemle, 1880. évf. 249. sz.

214. (*G₅. V. 11.*) PUBLIUS TERENTIUS AFER, COMOEDIAE. *Anni 1462.*

Negyedrétben, papíron, ritka sorokban durva folyóírással írva, a sorok közt apró betűs glossza.

309b. l. kolofon: Publii Terentii Affri poete | comici Phormio explicit fe | liciter Erfordie per me Johannem | Alhuser de Flochberg tunc | temporis studentis ibidem anno | 1462 3 feria post epiphanie festum | in collegio maiori circa Sanctum Michaellem.

Egykorú deszkás vörös bőrkötésben. Veretei hiányoznak.

Beke. Index, 567. sz.

215. (*K₅. III. 13.*) I. JACOBUS VON TERAMO (ODER VON ANCHARANO), DAS BUCH GENANT BELIAL, VON DER PROZESS DES LUCIFERS GEGEN JESUS. *Anni 1463.*

Ivrétben, papíron, erős vonású durva folyóírással írva. Vörös és zöld kezdőbetűkkel.

Kolofon: Anno domini M° cccc° lxiij° Jare | an sand Georgen tag martir.

A kötet illusztrálásra volt szánva, de a képek helyei üresek, csak a négy első készült el. Ezek durva, de mesterkézre valló, tussal gyengén árnyékolt tollrajzok. Különösen szép az első, a mely a szerzőt ábrázolja, a mint Mária előtt térdel.

II. EUSEBIUS CREMONENSIS, LEBEN DES HEILIGEN HIERONYMUS. INS DEUTSCHE ÜBERTRAGEN VON JOHANNES REISCHPERG BISCHOFF VON OLMÜTZ.¹ *Saec. XV.*

Ivrétben, papíron, félkurzívval írva. Kezdetén egy nagy vörös kezdőbetűben a Trenbachok tollal rajzolt czimere. Végén nagy vörös betűkkel:

Das puech ist Artolfen von Trenbach zu Sand Merttn.

Utánna más írással az olmüctzi püspökök lajstroma. A legtöbbnek neve után oda van jegyezve, hol temettetett el.

Erős, barna bőrrel bevont deszkakötésben, apró bélyegekkel préselve.

Az első tábla belsejében:

¹ Erzsébet morva örgrófnének van ajánlva.

Das Puech hat her Pernhart . . . geschenckt Attolffum Trenbach . . . anno domini M°. iiij° lx viij°.

A hátsó tábla belsejébe tollal oda van rajzolva a Trenbach-czímer: négyelt paizs első és negyedik mezeje osztva, a felső osztás ferdén kockázott, a második s harmadik mezőben jobbra néző, szájában botot tartó sárkányfő. Sisakdísz bohócsüvegű emberfő.

Beke, Index, 473. sz.

216. (*E*₅. VI. 17.) SPECCHIO DELLA CROCE. *Anni 1463.*

Tizenhatodréttben, finom olasz papíron, gondos vonalzásra, csínos gömbölyű betűs félgót írással írva. Rubrikálva van. 142 levél, az utolsó három üres.

1b. l. kezdete: Il nome del nostro signore miser Jhesu Christo comen | ca el libro che si chiamo spechio della croce.

139a. l. kolofon: Conpyuto e libro chiamato spechio de croce mille et quatrocento xxxxxiiij a di xvij. del mese de marcio.

Csínos egykorú kötésben.

Beke, Index, 357. sz.

217. (*M*₅. I. 1.) PRACTICA JURIS CIVILIS. *Anni 1463.*

Nagy ívrétben, papíron, kéthasábosan, szépen s egyenletesen folyóírással írva. Vörös és kék kezdőbetűkkel. Elején több levele hiányzik, az egész szúrágta.

Kolofon: Et sic est finis anno 1463 etcetera.

Első oldalán a 43. számnál lerajzolt címer.

XVIII. századi papírkötésben.

Beke, Index, 427. sz.

218. (*M*₅. V. 23.) GEBETBUCH. *Anni 1465.*

Kis tizenhatodréttben, hártýán. erős törésű gót betűkkel írva; egyszerű vörös és kék kezdőbetűkkel.

Asszonyok számára készült imakönyv, *Nonnenbrevir*, az imádkozás módját illető érdekes utasításokkal. Elején német nyelvű naptár, utánna naptártáblák, *Aderlasstafel* stb. ezek végén a 20b. lapon:

Ter tria sunt septem — septem sex — sex quoque tres sunt.

Sit numerus recta tibi facit milia quinque.

Anno domini 1465.

Tät wir als wir soltn

So tät got was wir woltn.

XVIII. századi bőrkötésben.

Beke, Index, 278. sz.

219. (*M*₅. III. 16.) SANCTUS THOMAS DE AQUINO. SUPER QUARTO SENTENTIARUM. *Anni 1466.*

Ivrétben, hártya ivekbe foglalt papírfüzetekkel; kéthasábosan, csinos folyóírással írva s rubrikálva.

Kolofon váltakozva vörös és kék nagy betűkkel: Explicit qua | rtus sent | enciarum Sancti Thome | de Aquino ordinis fratrum pred | icatorum. Per fratrem | Michaellem | Vandalum or | dinis eiusdem.

Ezt követi egy mutatótábla, melynek végén egy második kolofon áll:

Et tantum de Registro. | Explicit dictum et scrip | tum Sancti Thome | de Aquino ordinis fra- | trum predicatorum | super quartum sen | tenciarum per | me fratrem Micha | elem Slauum | ordinis eiusdem | licet indignum | Anno domini millesimo | quadringentesimo | sexagesimo sexto.

Barna bőrös, préselt deszkakötésben. Kapcsai és gombjai hiányoznak.

Beke, Index, 572. sz.

220. (*L₅. III. 15.*) BIBLIA SACRA VETERIS TESTAMENTI. *Anni 1466.*

Ivrétben, igen szép hófehér papíron, végig azonos kéztől való folyóírással, egy hasábosan van írva. Egyszerű vörös kezdőbetűkkel.

Végén: In die Johannis et Pauli anno etcetera 1466 in Serentein.

Világospiros bőrrel bevont deszkakötésben. Veretei és kapcsai hiányoznak.

Beke, Index, 49. sz.

221. (*K₅. III. 16.*) TRACTATUS DE STATU ECCLESIAE. *Anni 1467.*

Ivrétű papírkézirat, kéthasábosan folyóírással írva.

Kolofon: Finitum et completum est hoc opus | anno domini M^o cccc^o lx vij in die Sancti | Vincencij ordinis fratrum predicatorum per Haynri | cum Stelinx de Blesia pro tunc in Leu | ben degentem de quo reddatur laus domini | et sue genitricis Marie.

Barnabőrös, préselt deszkakötésben, kapsokkal.

Beke, Index, 151. sz.

222. (*G₅. V. 23.*) VARIA THEOLOGICA. *Saec. XV.*

Negyedrétű, több kéz által irt papír-kézirat. Elején egy betoldott levélen az egész kodex XV. századi írású tartalomjegyzéke:

Contenta.

Regula Sororum de penitencia.

Mare Magnum, cum copiis privilegiorum ordinis.

- Legenda Sancti Vincencii confessoris.
- Legenda Sancte Katherine de Senis.
- Sermo de passione et parasceve.
- Sermo synodalis.
- Augustinus de vita Christiana.
- Harenga capitularis.
- Tabula, sive vocabula biblie.

A kódex részei így következnek egymás után:

I. REGULA FRATRUM ET SORORUM ORDINIS PRAEDICATORUM.

Jó folyóírással írva; a XV. század derekáról. Rubrikálva.

Kezdeté 2a. l.: Innocencius episcopus servus servorum dei ad perpetuam rei memoriam . . . Végén: Datum Rome apud Sanctum Petrum VI. kl. Julii, pontificatus nostri anno primo.

7a. l. Incipit privilegium domini Clementis pape, nuncupatum mare magnum . . . Megszakad a 9a. l. közepén. 9b—11b üres.

II. COLLECTIO PRIVILEGIORUM ORDINIS PRAEDICATORUM SANCTI DOMINICI.

A XV. század derekáról való, igen csinos kurzív írású kézirat. Rubrikálva.

Kezdeté 12a. l. Mare magnum domini Bonifacii octavi. Noverint universi, quod nos frater Henricus miseracione divina Jadrensis episcopus . . . stb., átírja VIII. Bonifác pápának a Domonkos-rend részére adott nagy privilegiumát.

18a. l. Mare magnum domini Martini pape quinti. Csaszlavi János budai közjegyző átíratában.

24b. l. Transumptum bulle domini Alexandri (így!) pape 4^{ti} contra impediens predicatorum et audienciam confessionum et mendicacionum. Atírta 1388. ápr. 14-én Budán Nicolaus Conradi de Antiquo Foro közjegyző. Az átírat hitelességét megerősíti Dominicus de Puteo de Alexandria . . . scriba sacre maiestatis Ungarie.

28b. l. Transumptum bulle domini Gregorii undecimi contra infestatores fratres et ordinem pro 4ta porcione. Ugyanolyan átíratban, mint az előző oklevél.

31b. l. Copia exempcionis bulle fratrum predicatorum a iurisdictione cuiuslibet ordinarii, quod soli sedi apostolice et immediate sunt subjecti. Márton pápa bullája. Datum Florencie idus Julii, pontificatus nostri anno tercio.

32a. l. Copia auree bulle ordinis fratrum predicatorum sequitur. IV. Károly császártól, 1345 augusztus 22-én.

34a. l. Következik cím nélkül XI. Gergely pápa azon

bullája, a melyben átírja s megerősíti IV. Kelemennek 1268 február 12-én a domonkos-rendiek öröklési jogáról adott bulláját.

34b. l. Mandatum sub sententia excommunicationis super vas electionis. Johannes de Poliacó párisi tanár eretnek tanításait illeti.

37b. l. Következik cím nélkül IX. Bonifác pápa bullája a domonkos-rendiek öröklési jogáról egy brünni közjegyző 1442-iki átiratában.

39a. l. Cím nélkül. V. Sándor pápa bullája, a mellyel a Domonkos-rendet a püspökök jurisdictionja alól kiveszi s mindenemü adó alól felmenti.

40b. l. Copia declaracionum quarundarum de iuribus Johannis Alexandrini patriarchae. Kelt: in Býlhemó in monasterio ordinis Sancti Benedicti 1372 2^a die Aprilis.

44b. l. Declaraciones bone de audiencia confessionum et aliis Johannis Alexandrini patriarche. Átírta 1400-ban Wittich János közjegyző Budán.

49b. l. Quod possumus predicare populo ecclesias nostras frequentare, confessiones audire et quod nullus prelatorum eciam episcopi vel archiepiscopi valeant propter hoc populum excommunicare. Confirmacio reverendissimi in Christo patris Thome Strigoniensis literarum domini Nicolai legati Ostiensis et Weltrensis.

51a. l. Alexander papa revocat ordinationes Innocencii, quas edidit contra religiosos. Quod de mane possumus libere predicare.

52b. l. Infringentes temerarie loca nostra excommunicatur.

54a. l. Excommunicantur infringentes ausu temerario loca nostra.

54b. l. Littera de annuali foro libertatis sequitur. Zsigmond királytól 1396-ból. Végén a rubrikátor kezével: F. M. D. 1 . 4 . 69 . Et tantum ad presentem.

56a. l. Cím nélkül. Miklós ostiai és velletrei püspök, pápai követ a domonkos-rendiek lelkészkeszési jogait szabályozza. Datum Posonii, III. nonis Junii, pontificatus domini Bonifacii pape VIII. anno VIII.

57a—59b. l. üres.

60a. l. Incipit legenda beati Vincencii confessoris fratrum ordinis predicatorum. Beatus Vincencius ex Valencia . . . Végződik a 63a. lapon. A következőn kezdődik a Szent-Vincze által elkövetett csodák felsorolása, a 67a. lapon pedig Preambulum petitionis sew oracionis pro canonisatione. Végződik a 70a. lapon.

70b—71b. üres.

III. LEGENDA SANCTÆ CATHERINAE DE SENIS

Anni 1468.

Papíron, folyóírással írva; rubrikálva.

Kezdeté 72a. l. Incipit prologus in legendam pro predicatoribus summatim abbreviatam Beate Katherine de Senis, sororis ordinis de penitencia Beati Dominici ordinis predicatorum.

Zárószavai a 117b. lapon: Explicit legenda Sancte Katherine de Senis, abbreviata per reverendum fratrem Thomam de Senis ordinis predicatorum pro predicatoribus. Quam scripsit frater Laurencius de Stropka ordinis eiusdem professor ad instanciam fratris Leonardi Regensperger, pro tunc superioris conventus Budensis. Anno M^o. cccc^o 68°. (Regensperger neve félig ki van vakarva.) A kolofon után még három és fél oldalnyi pótlás következik.

*Explicit legenda sancte katherine de Senis
 abbreviata per Reverendū frēm Thomam
 de Senis ordinis p̄dicatōris pro p̄dicatoribus
 Quā scripsit frater Laurencius de Stropka
 ordinis eiusdem professor ad instanciam
 fratris Leonardi Regensperger pro tunc superioris
 conventus Budensis Anno M^o cccc^o 68°*

119b. l. üres.

IV. PASSIO JESU CHRISTI. SERMONES.

Több kéz írása; a XV. század második feléből. Rubrikálva.

Kezdeté 120a. l. Passio Adonaii domini nostri Jesu 1462 bissextilis. Egressus Jesus trans torrentem Cedron cum discipulis suis

136b. lapon, az első rész végén, reszketős, öreg emberre mutató írással ezen sorok állanak:

Hec passio predicata est per me f(ratrem) Leonardum Regensperger pro tunc predicatorem domus Cassoviensis, anno 1469. Ora pro me frater ave Maria.

A lapszéleken több helyen német glosszák találhatók.

137a. l. Prohemium in passionem domini. Végződik a 137b. lapon. Német glosszákkal.

138. l. üres.

139a. l. In die sancto (kitörülve: penthecostes) parasceves postilla magistralis super passione domini nostri Jesu Christi.

151a. l. Collacio Sinodalis.

155a—158b. l. üres.

V. SANCTUS AURELIUS AUGUSTINUS, DE VITA CHRISTIANA.¹

Nyomtatvány a XV. századból; év, nyomtatási hely és nyomdász jelzése nélkül.

Ezen kis 18 levélből álló füzetke Hain Repertoriumából hiányzik; ellenben le van írva Copingernél: Supplementum to Hain's Repertorium Bibliographicum, Part II. 87 l. 768. szám alatt. Copinger szerint Mainzban, Schöffernél nyomtatott; ez azonban kétségtelenül nem áll, miután Schöffler ez időtájt, 1465 körül, amikor Copinger e könyvecske nyomtatását teszi, már saját bélyege alatt kiadta volt a munkát. Az esetben, ha ezen kiadás is az ő sajtója alól került volna ki, bizonyosan nem mulasztotta volna el nevét és signetumát rátenni.

A példány alig van megvágva.

VI. ARENGA CAPITULARIS. Saec. XV.

Folyóírással írva s rubrikálva.

Kezdete 177a. l. Arenga capitularis. In mansuetudine suscipite in situm verbum, quod possit salvare animas vestras . . . A lapszéleken vörössel vannak a szónoki részek megjelölve. Végződik a 182a. lapon.

182b—193b. l. üres.

VII. VOCABULARIUM BIBLICUM DUPLEX.

A XV. század végső harmadából.

Kezdete 194a. l. Ade formatione Genesis. 2.

Végződik a 213a. lapon: Zacheus conversus fuit. Luce 19. 213b—216b. l. üres.

Barna borjúbőrrel bevont, gót modorú csinos prézelésű deszkakötésben. Rézkapcsának csak fele van meg.

A 2a. l. felső szélén ezen érdekes bejegyzés:

Conventus Cassoviensis B. V. MARIAE fratrum Ordinis Praedicatorum, recuperatus à civitate Cassoviensi Anno 1699. 2. X-bris.

Beke, Index, 463. sz.

M. Könyvszemle 1880. évf. 250. lap.

Kalauz, 36. sz.

223. (N₅. III. 13.) I. HUBERTUS ORDINIS FRATRUM PRAEDICATORUM PRIOR GENERALIS, EXPOSITIO REGULAE SANCTI AUGUSTINI. *Anni 1469.*

Ivrétben, hártya ívekbe foglalt papír termiókkal. Kéthasábosan.

¹ Apokrif!

vastag vonású folyóírással írva; egyszerű vörös kezdőbetűkkel. 231 levél.

Elején csonka.

Kolofon: Finito libro sit laus et gloria Cristo etc. hylff got. Explicit per manos (igy!) cuiusdam Martini Craus de Caschowia. Finitum et completum anno domini millesimo cccc° lxxix etc.

II. SANCTUS BERNHARDUS ABBAS CLARAEVAL-
LENSIS. CONTEMPLATIONES SUPER SEPTEM HORIS PAS-
SIONIS DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI. Saec. XV.

Ivrétben, 8 papírlévélen. A XV. század második feléből.

Kolofonja vörössel: Explicit liber contemplacionum Beati Bernhardi super septem horis passionis domini nostri Jhesu Christi P. F. M. P. V. E. Fie.

Szepesiesen préselt vörösbőrös deszkakötésben; gombjai és kapcsai hiányoznak.

Első táblája belsején:

Liber hic MS. mihi Coronae in Bibliotheca Scholae Augustanae confessionis dono datus est die 2a Octobris, 1782. Ignatius Comes de Batthyany Episcopus Transylvan.

Beke, Index. 40. sz.

Kalauz, 37. sz.

224. (L₅. IV. 8.) MELIBOEUS, ODER TROST DES BETRÜB-
TEN MENSCHEN. Accedit Historia Marcolphi germanice. Anni 1469.

Ivrétű papirkézirat, vastag vonású, de egyenletes folyóírással írva. Rubrikálva.

Kezdeté 1a. l. Hye hebt sich an ain puch mit namen |

Melibeus vnd ist gar Ratsam vnd | ist gemacht vnd zesangelegt
wor | den von dem mundt der heyligen Junkchfrawn Sand Agate
vnd marterin. *Végződik az 54a. lapon.*

54b. l. Hie hebt sich an dy | historia Marcolfi

70b. l. Anno domini M^o cccc^o lx viiij An vnser frawen
Abent als | Si gestorben ist etcetera.

II. MEDITATIONES, GERMANICE. Saec. XV.

Ivrétben, papíron, folyóírással írva. A XV. század közepéről.
Kolofon a 128a. lapon kacskaringós szalagra írva:

Hab Got lieb von allen dingn
Oswald Enperger von Eferdingn.

Mértani díszítésű feketebőrös deszkakötésben.

A 2a. lapon az alsó szélen egykorú, szépen festett címér
látható. Zölddel keretelt kék táblán jobb karéjos ezüst paizsban jobbra
ágaskodó vörös szarvas; a paizson ezüst sisak, rajta a paizsalak
előtörőleg; a fehér belésű vörös takaró a sisakdísz folytatását képezi.

Az 54a. lap alján tollal odavetett címér: három ferde négy-
zettel megrakott paizsfő, a paizs mezeje üres. Fölötte:

Nichts an Vrsach | O. V. Trenbach.

A XVI. század elejéről.

Beke, Index, 640. sz.

225. (*L₅ VI. 10.*) PSALTERIUM. Saec. XV.

Tizenhatodretű hártyakézirat gót könyvirással írva. Rubrikálva. A zsoltárkönyv élén lapnagyságú aranyalapra festett B kezdőbetű, benne hárfázó Szent-Dávid. A könyvecske a XV. század derekáról való vásári készítmény. Ugy látszik, nem igen forgatták, még egészen tiszta.

Naptárából hiányoznak a magyar szentek.

A XVI. század közepéről való préselt bőrkötésben.

Beke, Index, 448. sz.

226. (*M₅ V. 1.*) PSALTERIUM. Saec. XV.

Az előbbivel mindenben megegyező, hihetőleg ugyanazon kézirat-gyárból kikerült kódex. Kötése is azonos az előbbiével.

Beke, Index, 70. sz.

Kalauz, 281. sz.

226. (*K₅ III. 9.*) HONORIUS AUGUSTODUNENSIS, COGNOMENTO SOLITARIUS, COMMENTARIA IN PSALTERIUM. Saec. XV.

Ivrétben, papíron, kéthasábosan, jó félkurzív írással van írva. Vörös és kék kezdőbetűkkel. Végén csonka. A XV. század második feléből.

Barna bőrrel bevont deszkakötésben. Kapcsai hiányoznak.
Beke, Index, 212. sz.

227. (*J*₅. IV. 1.) I. LUCTA INTER RATIONEM ET CONSCIENTIAM DE SAEPE, VEL RERO, VEL NON SUMMENDO CORPUS CRISTI. ACCEDIT TRACTATULUS DE CORPORE DOMINI. *Saec.* XV.

Negyedrétű félkurzív írású papirkézirat, rubrikálva. 51 levél, az utolsó 11 üres.

Kolofon a 39b. lapon: Et sic est finis huius tractatuli.

II. EXPOSITIO CANONIS MISSAE.

Negyedrétben, papíron, kurzívval írva. 36 levél.

III. TABELLAE CHRONOLOGICAE.

Negyedrétben, papíron. 9 levél.

IV. PLANCTUS ANSHELMI ET MEDITATIONES VARIAE.

Negyedrétben, papíron; a XV. század második feléből. Végül csonka.

Bórhátú hártýaboritékban.

A kötetbe egy német oklevél töredéke van betéve, a melynek hátán egy a kassai domonkos-rendház valamely tagja által írt magánlevél fogalmazványa olvasható.

Beke, Index, 215. sz.

228. (*L*₅. VI. 3.) BREVIARIUM. *Saec.* XV.

Kis negyedréti papirkézirat, egy hasábosan, szép félgót folyóírással írva. Rubrikálva. A XV. század második feléből.

Az elején álló naptár csonka, belőle csupán január, november és december van meg. A naptárból a magyar versek hiányoznak. Egy XVI. századi kéz helyenként német uralkodók születési és halálozási napjait írta bele.

Egykorú, préselt barna bőrös deszkakötésének első táblája hiányzik.

1574-ben Prukh Rupertus, 1685-ben pedig a bécsi jezsuita rendház volt a kötet tulajdonosa.

Beke, Index, 65. sz.

229. (*G*₅. VI. 21.) SERMONES VARII. *Saec.* XV.

Negyedrétű papirkézirat, egy hasábosan írva. Rubrikátlan. Végül csonka.

XVIII. századi Batthyány-féle kötésben.

Beke, Index, 492. sz.

230. (*M*⁵. *IV*. 6.) CONTINUATIONES EVANGELIORUM DOMINICALIUM ET LECTIONES DE SANCTIS. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron, két hasábosan, vastag vonású, apró betűjű folyóírás, egyszerű vörös kezdőbetűkkel. Az első nagy initiale helye üres. Elején néhány levél hiányzik.

Egyszerűen préselt barna bőrös deszkakötésben. Első táblája hiányzik.

Beke, Index, 523. sz. (?)

231. (*F*⁵. *III*. 14. 15.) EXPOSITIO PSALMORUM. *Saec.* XV.

Két ivrétű kötet, papíron, két hasábosan, folyóírással írva. Egy végben számozott 676 levél. A második kötet befejezetlen, végén húsz levél üres.

Két, egyformán piros bőrrel bevont deszkakötés.

Beke, Index, 218. sz.

232. (*F*⁵. *IV*. 2.) I. SERMONES SANCTI BURCHARDI ET ALIORUM. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron; két hasábosan, durva. nagy betűjű folyóírással írva. Rubrikálva. 67 levél.

II. INNOCENTIUS PAPA III. LIBER DE CONTEMPTU MUNDI. — SANCTUS AURELIUS AUGUSTINUS, SOLILOQUIORUM LIBER. — EIUSDEM MANUALE. — SECRETA SECRETORUM. — AUCTORITATES PATRUM SECUNDUM ORDINEM ALPHABETI. Saec. XV.

Ivrétű, papírkézirat. Több kéz írása; a XV. század második feléből. 132 levél.

Szarvasbőrrel bevont deszkakötésben. Kapesai hiányoznak.

Első táblája belsején:

Liber ecclesie hospitalensis. (*Értsd*: in Leutschovia.)

Beke, Index, 74. sz.

Magyar Könyvszemle 1880. évf. 339. l.

233. (*G*⁵. *IV*. 4.) I. SERMONES. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron; 48 levél, az utolsó három üres. Két kéz írása.

II. THEOREMATA DE HOSTIA CONSECRATA. Saec. XV.

Ivrétben, papíron; 59 levél, az utolsó három üres.

Kolofon az 56b. lapon: Expliciunt theoremata de hostia consecrata per manus Johannis de Lichtenwald.

III. SANCTUS THOMAS DE AQUINO O. P., DE OFFICIO SACERDOTIS. Saec. XV.

Ivrétben, papíron, 94 levél. Két kéz írása, közülök a második igen csúnya kurzívot vetett.

Kolofon a 94a. lapon: Finitus tractatulus doctoris Thome de Aquino . . . Ego frater Bartholomeus de Perentinis ordinis predicatorum provincie Tholosane et conventus Orthesii in Vasconia stb.

IV. LIBER GENERATIONIS JESU CHRISTI. ACCE-DUNT BULLAE PAPALES. Saec. XV.

Ivrétben, papíron, 26 levél végső 12 üres.

V. ALBERTUS MAGNUS. LIBER AGGREGATIONIS SEU SECRETUM SECRETORUM. Saec. XV.

Ivrétben, 34 egykorúan számozott levélen. A XV. század második feléből.

Vörös borjúbőrrel bevont deszkakötésben.

Az első oldal felső szélén XV. századi kézzel írva :

Liber proprius capelle Sancti Georgii. (*Értsd.*: in Leutschovia.)

Beke, Index, 338. sz.

Magyar Könyvszemle, V. 337. l.

*

234. (G₅. VI. 26.) ALBERTUS MAGNUS. SERMONES NOTABILES DE TEMPORE ET DE SANCTIS. Saec. XV.

Negyedrétben, vékony hártván, két hasábosan, olaszos duktussal írva. Két kéz írása.

XVIII. századi bőrkötésben.

Beke, Index, 14. sz.

235. (G₅. VI. 31.) SANCTUS BONAVENTURA ORD. MINOR., QUAESTIONES SUPER IV. LIBROS SENTENTIARUM. Saec. XV.

Negyedrétben, hártván, két hasábosan írva. Rubrikálva; csinosabb kezdőbetűkkel.

Kolofon a 193a. lapon: Scriptor scribebat, pennam palma retinebat.

XVIII. századi bőrkötésben.

Beke, Index, 55. sz.

236. (H₅. III. 2.) I. BARTHOLOMAEUS PISANUS, SUMMA CONFESSORUM DE CASIBUS CONSCIENTIAE. Saec. XV.

Ivrétben, papíron, két hasábosan folyóírással van írva. Egyszerű vörös kezdőbetűkkel.

II. TRACTATUS VARIJ JURIDICI. Saec. XV.

Ivrétben, papíron. Rubrikálva.

Egykorú, vörös bőrrel bevont deszkakötésben. Kapcsai hiányoznak. Előlapján félig-meddig kidörzsölve ezen XV. századi bejegyzés :

Istum librum assignavit — — — — — | — — — — —
— pro capella in Lewtcha.

Beke, Index, 421. sz.

237. (*M*₅. *IV*. 18. 19.) TRACTATUS ASTROLOGICO-ALCHIMISTICI MICHAELIS SCOTI, MAGISTRI BERNARDI, JOHANNIS DE DACIA, JOHANNIS DASTYRI ANGLICI, MAGISTRI RODIANI, RAIMUNDI LULLI ET ALIORUM. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron, igen szép félkurzívval írva. Egyszerű vörös kezdőbetűkkel és címekkel. A XV. század második feléből. Közül néhány levele ki van tépve.

Két XVIII. századi papírkötésben.

Beke, Index, 614. sz.

238. (*K*₅. *I*. 9.) GUIDO BONATUS DE FORLIVIO, SUMMA DE TOTA ASTROLOGIA. *Saec.* XV.

Ivrétű papírkézirat, két hasábosan írva, vörös címekkel és kezdőbetűkkel. Olasz eredetű. A XV. század második feléből.

Sötétkék szarvasbőrrel borított deszkakötésben.

Beke, Index, 54. sz.

239. (*M*₅. *IV*. 12.) HAYMO EPISCOPUS HALBER STADIIENSIS: COMMENTARIA IN OMNES SANCTI PAULI EPISTOLAS. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron, két hasábosan folyó csúnya kurzívval írva. Rubrikálva.

Vörösbarna bőrrel bevont, egyszerűen préselt deszkakötésben, melyet szép tömör bronzveretek díszítenek. Öt sarokpánt hiányzik.

Beke, Index, 276. sz.

240. (*I*₅. *IV*. 4.) SERMONES VARI. *Saec.* XV.

Negyedrétű papírkézirat. Számos egykorú kétből származó durva folyóírással. Rubrikálva. A XV. század második feléből.

Vászonnal s e fölött fekete bőrrel borított deszkakötés.

Beke, Index, 292. sz.

241. (*I*₅. *III*. 6.) NICOLAUS DE DÜNCKELSPIEL, QUAESTIONES IN IV. LIBROS SENTENTIARUM THOMAE DE AQUINO. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron, vastag vonású disztelen folyóírással írva. Rubrikálva, helyenként cizfrább kezdőbetűkkel. CCCC 50 számozott és 7 számozatlan levél.

Vörös borjúbőrrel bevont deszkakötésben, rézgombokkal, kapcsokkal és kettős vaslánczczal.

Beke, Index, 604. sz.

242. (*G*₅. IV. 17.) CONCORDANTIA BIBLIAE ET SERMONES DE TEMPORE ET DE SANCTIS. *Saec.* XV.

Negyedrétben, papíron, sietős, nehezen kibetűzhető folyóírással van írva. Valamely magyar papnak saját használatára készített gyűjteménye.

Az összes magyar szentekről tartalmaz beszédeket. Szent-Imrénnek megvan a legendája is és egy *exemplum de miraculis Sancti Emerici*. A XV. század végső harmadából.

Sima borjúbórral borított, egy kapcsos deszkekötésben.

Beke, Index, 128. sz.

243. (*L*₅. IV. 21.) ZACHARIAS CHRYSOPOLITA, UNUM EX QUATUOR, SEU CONCORDANTIA EVANGELISTARUM. *Saec.* XV.

Ivrétben, finom olasz papíron, gömbölyded félgót betűkkel írva. A XV. század második feléből.

Egykorú, barna bőrrrel bevont, szépen préselt deszkekötésben.

Beke, Index, 299. sz.

244. (*F*₅. IV. 7.) (*I*) QUAESTIONUM SUPER IV. LIBROS SENTENTIARUM S. THOMAE DE AQUINO LIBRI QUATUOR. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron, csúnya félkurzívval írva. Minden könyv kezdőlapját nagyon ügyetlenül festett tarka keret ékíti. A XV. század második feléből.

(II.) BENEDICTUS DE SENIS, LIBER SUPER DISTINCTIONES EXEMPLORUM VETERIS ET NOVI TESTAMENTI. *Anni* 1470.

Ivrétben, papíron; első néhány lapját kivéven, rubrikálatlan.

A kötet végén V. Márton pápa egy 1425-ben kelt s a gneznói és olmücsi püspökökhöz intézett bullája, valamint egy IV. Eugén-féle bréve, a mely 1446 július 7-én kelt s Capistranói Jánoshoz van intézve.

Kolofon: Scriptum 1470 per Johannem Borhardi fratrem Leutschoviensis notarii

Fekete bőrös, rézveretes deszkekötésben.

Beke, Index, 601 és 453. (?)

245. (*M*₅. V. 3.) (*I*) DIALOGUS ZWISCHEN DEM GEVISSEN UND DEN VERNUNFT. — AIN NUTZLICHE UND ANDACHTIGE EPISTEL. — VON DEN NUTZ DER GOTLICHEN VORCHT, ETC. *Anni* 1471.

Tizenhatodrétben hártván, vastag vonású folyóírással írva. Rubrikálva.

Az első rész végén: Das puchl ist von dem emphahen | gotsleichnam vnd von dem ent | halten. Amen. T. E. W. P.

A második rész végén:

Swester las dir das exempel zu hertzen geen
Wie manig irrung sind zu dem ewigen leben.

A harmadik rész végén: Anno domini millesimo quadringentesimo | septuagesimo primo sabbato ante Katherine | finita sunt hec dicta ab Urbano Puster | walder arcium wacculario.

(II.) REGULAE SORORUM, GERMANICE. —
EXEMPELN UND GEBETE. *Saec. XV.*

Tizenhatodréthben, hártján. Eleje ugyanazon kéztől való, mint a megelőző rész; utolsó kétharmada más írás.

A regulák kolofonja: Dytz puchlein hat ein ende got uns | sein gnad sende | und ditz ellend | durch sein parmnung schiere weende. Amen. Vlricus Weÿdacher.

Az egész kötet végén: S. E. O. P.

XVIII. századi bőrkötésben.

Beke, Index, 450. sz.

246. (*F₅. III. 3.*) COMMENTARIA IN M. TULLII CICERONIS RHETORICAM. *Anni 1471—72.*

Ivréthben, finom olasz papíron, jól olvasható latin írással. Csak eleje van rubrikálva. 228 levél.

A 78b. lapon ezen kolofon: Wiene 1471. ultima novembris. Inceptum ultima oktobris.

109b. l. Finit commentum in rhetoricam novam Ciceronis. Wiene 1471. 14. Decembris.¹

131b. l. Wiene 1472 die vigesima sexta Decembris.

225a. l. Die 24. Martii. Wiene 1472.

Rézveretes és kapcsos, csinosan préselt. barna bőrrrel bevont deszkakötésben.

Az első tábla belsején:

Iste liber est magistri Casparis Polirer.

247. (*K₅. I. 10.*) PAULUS DE SANCTA MARIA EPISCOPUS BURGENSIS, DIALOGUS QUI VOCATUR SCRUTINIUM SCRCIP-TURARUM. *Anni 1471.*

Nagy ivrétű papírkézirat.

Kolofon: Expliciunt additiones ad postillas magistri Nicolai de Lira super novo testamento edite a reverendo patre domino

¹ Feltéve, hogy a kötetben a másoló minden nap dolgozott, öt sűrűn és szépen írt oldal esik egy napra.

Paulo magistro in theologia episcopo Burgensis Finitus anno .
1 . 4 . 7 . 1 . etcetera.

Csinos bronzveretekkel ellátott deszkakötésben.

Beke, Index, 340. sz.

248. (F₅. III. 10.) CONCORDANTIA IURIS CANONICI.
CONCORDANTIA VETERIS AC NOVI TESTAMENTI IN ORDI-
NEI ALPHABETICO. *Anni 1473.*

Ivrétben, papíron, szép, erőteljes kurzívval írva. Egyszerű vörös kezdőbetűkkel. 228 beírott és 12 üres levél.

Kolofon, 227a. l. Et sic est finis 1473 feria III^a in | 4^{or}
temporibus adventus domini, per me | Michaellem Knol etcetera

Egykorú, csinos préselésű barna bőrös deszkakötésben, rézkapcsokkal. A kötés valószínűleg löcsei készítmény.

Első táblája belsején ezen XV. századi bejegyzés:

Liber fraternitatis plebanorum XXIII. civitatum regalium.

Beke, Index, 595. sz.

Magyar Könyvszemle, 1880. 345. l.

249. (M₅. I. 4.) THESAURUS PAUPERUM. *Anni 1474.*

Nagy ivrétű papírkézirat, két hasábosan, vastag vonású folyóírással írva. Egyszerű vörös kezdőbetűkkel. Az óriási terjedelmű kódex végig ugyanazon kéz írása.

Kolofon: Explicit thesaurus pauperum, anno domini etcetera lxxxiij^o per manus Stephani Mühlbach de Judenburga.

Ez a kötet a nagy munkának csak második részét képezi s az abczének N-től Z-ig való betűit tartalmazza. Első cikke a *nativitas domini*-ről szól.

XVIII. századi papírkötésben.

Beke, Index, 603. sz.

250. (L₅. IV. 19.) EXPOSITIO SACRAMENTORUM ET
PRAECEPTORUM. *Anni 1475.*

Ivrétben, papíron, folyóírással írva. Több kéz munkája.

435b. l. *kolofon:* Deo Gracias. | Et sic est finis huius libri.
Laus deo | honor et gloria per infinitum secula | seculorum.
Amen. 1475.

Roppant erős, vastag deszkájú disznóbőrös kötésben, rézkapcsokkal.

Beke, Index, 586. sz.

251. (F₅. VI. 1.) WELTKRONIK. *Anni 1476.*

Negyedrétben, papíron, félgót betűkkel írva, első lapján virágos széldíszítménnyel s egyszerűbb festett kezdőbetűkkel. Közül és végén csonka.

Kezdeté: 1476. C. S. V. O. B. | Ein kurtze Cronig von aller ding | begynne und Anfang der welte | wie der Allmächtig gott die beschaffen | und gemächt hatt. Und ist auch genant | die zale der Römischen künig etcetera.

Börrel borított deszkakötésben.

Beke, Index, 314. sz.

252. (*F*₅. III. 6.) I. LIBER MIRACULORUM BEATAE MARIAE VIRGINIS. *Anni 1477.*

Ivrétben, papíron, folyóírással írva. Több kéz munkája. Rubrikálva. 97 levél.

96b. l. *Kolofon*: Explicit liber miraculorum Beatae Virginis gloriose sub anno domini 1477.

II. PARVA POSTILLA EPISTOLARUM DOMINICALIUM HIEMALIUM. — ACCEDUNT HOMILIAE VARIAE. *Anni 1477.*

Ivréten, papíron, két hasábosan írva. Rubrikálva. Az első oldalon egy nagyobb, de izléstelenül festett kezdőbetűvel. 230 levél.

86a. l. *kolofon*. Explicit parva postilla epistolarum dominicalium hyemalium sub anno domini millesimo cccc° lxx° septimo.

230b. l. *alúl*. Et sic est finis huius operis feria secunda post Bartholomei, anno Mcccc° lxxvij.

Jellemző préselésű löcsei kötésben, melynek deszka tábláit barna bőr fedi.

Előlapján ezen XV. századi bejegyzés olvasható: Iste liber pertinet ad altare Sanctorum Nicolai et Katherine in Lewtschau. Hozzá írva, más írással: in hospitali.

Beke, Index, 352. sz.

Magyar Könyvszemle, 1880. évf. 340. l.

253. (*Az ősnymtatványok között*: *D*₅. III. 9.) MODUS LEGENDI ABBREVIATURAS UTRISQUE IURIS — MARTINUS POLONUS ORD. PRAEDICATORUM. MARGARITA DECRETI, SEU TABULA MARTINIANA. *Anni 1479.*

Kis ivrétű papírkézirat, csinos félgót folyóírással írva. Egyszerű vörös kezdőbetűkkel.

Kezdeté 1a. l. Premissis itaque nominibus | et divisionibus librorum | utriusque iuris cum modis alle= | gandi in ipsis nunc pro brevia= | turis glossarum legendis . . .

5b. l. Incipit libellus dans modum legendi abbreviaturas in utriusque iure . . .

14b. l. Et tantum de hac materia iuris per me fratrem | Danielem. Anno domini M° cccc sep | tuagesimo nono amen.

17a. l. Incipit prologus Martiniani decreti, . . .

203b. l. Finit feliciter tabula | Martiniana super decre |
tum et decretales. | Presens liber scriptus et comple | tus est per
fratrem Danielem | ordinis fratrum predicatorum | infra octavas
sanctorum | Petri et Pauli apostolorum | Anno domini millesimo
qua= | dringentesimo septua= | gesimo nono | Liber conven-
tus Casschoviensis provincie inclite quoque Vn= | garie ordinis
fratrum predicatorum. | Merces mea Jhesus Christus Virgo Maria |
Amen.

A kézirat elé egy ösnyomtatvány van kötve: *Johannes Gal-
lensis Ord. Minor. Summa collationum. Augustae, Antonius Sorg,
1475.* (Hain, 7472. sz.)

Egykorú csinosan préselt, barna bőrös deszkakötésben. Láncz-
horoggal.

Az első tábla belsejében:

Iste liber est conventus Cassoviensis ordinis fratrum predi-
catorum scriptus | sub prioratu fratris Dominici Salomonis, anno
domini 1479.

254. (N₅. V. 26.) L. SEPTIMIUS FLORUS TERTULLIANUS,
APOLLOGIA CONTRA GENTILES. *Anni 1479.*

Keskeny negyedréti, finom fehér hártýára írt kézirat. Szép,
egyenletes latin írás. 77 levél. Első oldalát ékesen festett lombos és
virágos keret foglalja be, nagy kezdőbetűvel. Az alsó szélen olaszos
kikanyargatott paizsban a következő czímer látható: kékben, felül
vörös tornagallér, alul ezüst félhold által kísért arany lilium.

Kolofon: Bernardinus clericus Regiensis de— | Marche-
sinis scripsit hoc opus: exple— | uitque quarto idus Julii 1479.

XVIII. századi bőrkötésben.

A XVIII. században még olasz tulajdonosa volt, amint azt
egy a díszlapról kivakart név alatt álló *Mi portio Christo* jelmondat
mutatja.

Beke, Index, 562. sz.

255. (L₅. VI. 28.) PSALTERIUM CUM CALENDARIO.
Saec. XV.

Tizenhatodréti hártýakézirat. Erős törésű, nagy betűs gót írás-
sal, rubrikálva.

Naptárában német regulák vannak.

XVIII. századi bőrkötésben.

Beke, Index, 67. sz.

256. J₅. IV. 8.) I. DIALOGUS RATIONIS ET CONSCIEN-
TIAE DE COMMUNIONE. — EUSEBIUS CREMONENSIS EPIS-
TOLA AD SANCTUM DAMASUM EPISCOPUM DE MORTE
SANCTI HIERONYMI. — EPISTOLA CYRILLI EPISCOPI DE
MIRACULIS SANCTI HIERONYMI. *Saec. XV.*

Negyedrétben, papíron, 107 levél.
Deszkás bőrkötésben, áthajtós képesekkel.
Beke, Index, 140. sz.

257. (*J₅. IV. 7.*) LIBER HYMNURO MCUM EXPOSITIONE.
Saec. XV.

Negyedrétben, papíron; a himnuszok ritka sorokban nagy betűkkel, a glossza pedig e sorok közé apróbetűs kurzívval van írva. Rubrikálva. 158 levél, az utolsó nyolcz üres.

Első oldalán csak a cím áll:

Expositio ymponorum.

2a. l. Incipit liber ymponorum seu soliloquiorum prophete de Christo

150a. l. *kolofon*: Et sic est finis huius opusculi.

Csinosan préselt barna bőrös deszkakötés, később rá alkalmazott vas lánczhoroggal.

Az első tábla belsején Henckel János írása:

Iste liber fuit domini Sigismundi Senfftleben | de Podolyno baccalarii Wýnensis altaris | altaris Sancte Barbare, qui obiit anno | domini 1513 in vigilia Sancti Briccii cuius | anima requiescat in pace. Amen.

Beke, Index, 214. sz.

Magyar Könyvszemle, 1880. évf. 351. l.

258. (*G₅. V. 19.*) SANCTUS THOMAS DE AQUINO, DE VERITATE CATHOLICAE FIDEI CONTRA ERRORES INFIDELIUM *Saec. XV.*

Negyedrétben, erős olasz papíron, szép gömbölyű betűs írás. Elején csinosan festett, arany alapú, a széleket is befogó kezdőbetű díszíti.

XVIII. századi bőrkötésben.

Beke, Index, 573. sz.

259. (*G₅. IV. 15.*) SERMONES VARI. *Saec. XV.*

Negyedrétű papirkézirat. Valamely a XV. század utolsó harmadában élt papnak éveken át felgyűlt beszéd-fogalmazványai, alig olvasható folyóírással, telve igazításokkal, közbeszűrt lapocskákra írt toldásokkal. Elején és végén csonka.

Sima bőrrrel bevont durva deszkakötésben, egy kapocs helyett szolgáló szíjjal.

Beke, Index, 493. sz.

260. (*F₅. V. 24.*) SERMONES. — LAUDES DOMINICALES DE SANCTIS. — BREVIARIUM SECUNDUM RITUM ECCLESIAE HUNGARICAE. *Saec. XV.*

Negyedrétben, papíron, közbe szúrt hártylevelekkel. Csúnya, durva folyóírás. Rubrikálva. A XV. század végső harmadából. Igen rongyolt, a levelek a sok forgatástól alsó sarkukon zsirosak.

1a—26b. lapon vannak a szent beszédek. Kolofonjuk: Et sic est finis huius operis, sequitur aliud.

36b. l. kezdődik a breviáriumokhoz tartozó naptár, melyben a magyar szentek nevei vörösel írva szokott helyükön találhatóak. A hónapok neveit valamely idegen kéz apró betűkkel németül is bejegyezte.

Minden kolofon nélkül végződik.

XVIII. századi félbörkötésben.

A 2a. l. felső szélén ezen XV. századi bejegyzés olvasható:

Iste liber presentetur domino Martino Huter | ut iuxta
commissionem domini Johannis Pestij | debet 1 florenum dare
pauperibus leporosis in hospitali.¹

Beke, Index, 56. sz.

261. (G₅. IV. 16.) CONCORDANTIA VETERIS AC NOVI
TESTAMENTI. — ACCEDUNT HOMELIAE ET SERMONES VARIJ.
Saec. XV.

Nyolczadrétben, papíron. Több kéz írása. A XV. század végső harmadából. 361 levél.

A concordantiák végén ezen kolofon áll:

Xpi Beuolebia
Xpi amano
Ihuus Ieffert in kempla
Ihuus fugit in Egiptu ad maria et ioseph
Ihuus baptizatus est a iohanne
Et sic est finis concordanciarum veteris ac noue legis
Per manus Johannis Rozenawer Jambor

Et sic est finis concordanciarum veteris ac nove legis. |
Per manus Johannis Rozenawer Jambor.

A szent beszédek közt több magyar szentekről szól.

Deszkatáblás barna bőrkötésben, a melynek préselése az egy-

¹ Értendő a lőcsei bélpoklosok kórháza.

szerűbb Vitéz-fele táblákéra emlékeztet s a csinosabb e korbeli magyar termékek közül való.

Beke, Index, 475. sz.

Kalauz, 56. sz.

262. (*G₅. V. 6.*) ANDREAS CAPPELLANUS, LIBER DE AMORE UXORIS ET MARITI. *Saec. XV.*

Negyedrétben, szép, hófehér olasz papíron, finom, apró latin betűkkel írva. Rubrikálva, de kezdőbetűinek helye üres. A XV. század végső harmadából.

Egy XIV. századi írású kódex-lapba van fűzve.

Batthyány püspök kézírásával olvasható rajta; *Saeculi XV. ineditus.*

Beke, Index, 75. sz.

263. (*J₅. II. 6.*) SERMONES DE TEMPORE ET DE SANCTIO. *Saec. XV.*

Ivrétben, szép, hófehér papíron, félkurzív írással. Rubrikálva. 284 levél. A XV. század végső harmadából.

A 212a. oldalra valamely idegen kéz az úr imáját, az üdvözlötet s néhány rövid elmélkedést német nyelven írta le.

A kézírathoz egy a XV. század végéről való nyomtatvány van kötve: *Guillermi postilla super epistolas et evangelia*. Hely és év nélkül. Ivrétben.

Egykorú, csinos, rézveretes deszkakötésben.

A kézirat valamint a nyomtatvány első lapján a könyv egykori tulajdonosának neve olvasható:

Iste liber est magistri Gasparis Polirer.

Miután Polirer lőcsei ember volt s nevét szemmel láthatólag még a könyv bekötése előtt rávezette a nyomtatvány első oldalára, feltehető, hogy a kötés Lőcsén készült.

Beke, Index, 499. sz.

264. (*F₅. III. 13.*) VARIA OPERA THEOLOGICA. *Saec. XV.*

Ivrétben, papíron, durva félkurzívvval írva. Rubrikálva, a fejezetek élén nagy vörös kezdőbetűkkel, a melyek valamely járatlan miniátor kezétől származhatnak. Annál meglepőbb a 458a. lapon egy ki nem színezett, csak vékony tollvonásokkal vázolt nagy kezdő Y és egy a lapot körülfogó keret, a mely ügyes művészre mutat. A kézirat a XV. század végső negyedéből való.

1a—33b. l. mutatótábla.

34a. Cum varios scripturarum indaginem

Végződik a cccxcv. levélen minden kolofon nélkül.

Préselt vörösbarna borjúbőrös deszkakötésben. Később rávert vaslánczczal.

A 34a. l. felső szélén ezen jegyzés.

Hec summa compillata est per venerabilem dominum Joannem de Kesmark sacre pagine professorem | quondam plebanum in Olassy et tandem per honorabilem dominum Franciscum presbiterum cecum | mihi Ioanni Henckel donata, 1519. pro gratificatione alimentorum.

Beke, Index, 311. sz.

Magyar Könyvszemle, 1880. évf. 350. l.

Kalauz, 155. sz.

265. (*F*₅. III. 5.) BARTHOLOMAEUS BRIXIENSIS, CASUS DECRETORUM. *Saec.* XV.

Ivrétben, papíron, csúnya félkurzívval írva. Rubrikálva.

Vörös bőrrel bevont bronzveretes deszkakötésben.

Első táblája belseén:

Liber domini Johannis Benedicti decretorum baccalaurei.

Ez alatt más, XV. századi kézzel:

Liber fraternitatis xxmj^{or} plebanorum legatus.

Beke, Index, 613. sz.

Magyar Könyvszemle 1880. évf. 345. l.

266. (*F*₅. III. 4.) BIBLIA NOVI TESTAMENTI. *Saec.* XV.

Ivrétben, 145 egykorúan számozott papírvélen, két hasábosan, csúnya félkurzívval írva; formátlan, vörös és fekete kezdőbetűkkel.

Csinosan préselt egykorú bőrkötésben.

Az utolsó oldalán egy tintába mártott ecsettel áttörült XV-századik feljegyzés van, a melynek csak vége vehető ki: *Item plebanus der Corpona dixit fratrem Symon de Diven (?) exire de clauastro causa ire.*

Beke, Index, 557. sz.

267. (*E*₅. VI. 18.) HORAE CANONICAE. *Saec.* XV.

Nyolczadrétű papirkézirat. Három különböző kéz írása; az első csinos könyvirást, a másik kettő félkurzívot használt. Rubrikálva.

XVII. századi hártyakötésben.

Az első tábla belsején XVIII. századi bejegyzés.

Ex Libris Röscher.

Beke, Index, 279. sz.

268. (*M*₅. I. 3.) REGULAE IURIS CANONICI IUXTA ORDINEM ALPHABETI. *Saec.* XV.

Nagy ivrétben, igen szép, hófehér, erős papíron, csinosan írva.

Rubrikálva. Óriási, majdnem a lap felét tevő szélekkel, a melyek valószínűleg jegyzeteknek voltak szánva. 323. levél.

Tipikus lőcsei kötésben, barna bőrrrel bevont deszkatablálakkal.

Előlevelét egy XV. századi közjegyzői oklevél képezi, a melyet *Petrus Pulkern de Schonenberg Warmiensis dioecesis notarius* adott ki.

Az első tábla belsején ezen XV. századi bejegyzés:

Liber fraternitatis xxiii^{or} plebanorum.

Beke, Index, 146. sz.

269. (*L₅. IV. 9.*) EUSEBIUS CREMONENSIS, EPISTOLA DE SANCO HIERONYMO VOLGARICATO. *Saec. XV.*

Ivrétben, szép fehér papíron, nagyszemű gömbölyded betűkkel írva. Tollrajzos kacskaringójú vörös kezdőbetűkkel.

Egykorú, barnabőrös deszkakötésben.

Beke, Index, 187. sz.

270. (*G₅. VI. 9.*) VERSUS DE CHRISTO PATIENTE ITALICE. *Saec. XV.*

Negyedrétben, papíron. A XV. század végéről.

XVIII. századi papirkötésben.

Beke, Index, 633. sz.